

9. ROČNÍK | 3. CYKLUS ZÁKLADNÉHO VZDELÁVANIA

GEOGRAFIA

ÚVOD

Geografia je veda a disciplína, ktorá sa vyznačuje a charakterizuje priestorové myslenie, ktoré možno definovať ako súbor zručností, ktorý zahŕňa znalosť pojmov súvisiacich s územím, používanie nástrojov na znázornenie geografických javov a súbor vysvetľovacích procesov ich interakcie v multiskalárnom pohľade.

V geografickom priestore, ktorý sa čoraz viac zmenšuje, v ktorom environmentálne, populačné, sociálne a kultúrne javy, okrem iného, majú mnohostranné príčiny a dôsledky presahujúce hranice, je nevyhnutné rozvíjať vzdelávanie

ktorá problematizuje, spochybňuje a snaží sa prirovnať scenáre a inventarizačné riešenia ku komplexným situáciám, ktoré sa vyskytujú vo svete, od prírodných katastrof po kontrasty vo vývoji, prechod cez klimatické zmeny, migráciu, demografické starnutie, multipolárne zloženie svetového systému, len spomenúť niektoré témy zaradené do programov disciplíny Geografia v 3. cykle.

Essential Learning (EA) je organizované s cieľom privilegovať metodológie priestorovej analýzy, od najjednoduchších, ako je priame a nepriame pozorovanie krajinných prvkov, až po zložitejšie problémy s priestorovými kontrastmi v čoraz viac globalizovanom svete.

Preto bolo rozhodnuté vybrať tri hlavné oblasti rozvoja kompetencií: *lokalizovať a pochopiť miesta a regióny, problematizovať a diskutovať o vzájomných vzťahoch medzi javmi a geografickými priestormi, komunikovať a participovať - znalosti a know-how v oblasti geografie a podieľať sa na multidisciplinárnych projektoch na skĺbenie geografických poznatkov s inými poznatkami.* Rozvíjanie týchto troch domén musí prebiehať tak, aby sa vychádzajúc z koncepcie alebo problematickej situácie dalo uplatniť metodické návrhy zvolené učiteľom, berúc do úvahy špecifiká školy a študentov, ktoré umožňujú artikuláciu. medzi tromi oblasťami vedomostí — know-know, know-how a know-how.

EA boli vypracované na základe platných kurikulárnych dokumentov a identifikujú kompetencie, ktoré sa majú rozvíjať s vyučovaním geografie v 9. ročníku 3. cyklu a ich čítanie musí byť vždy sprostredkované špecifikami školy a od r. študenti.

Študenti by mali byť schopní odpovedať na súbor otázok: *Kde sa to nachádza? Prečo sa nachádza? Ako sa distribuuje? Aké sú vlastnosti tejto distribúcie? Aké vplyvy sa pozorujú? A ako by to malo byť spravované pre obojstranný prospech komunity a životného prostredia?* V predchádzajúcich cykloch sa rozvíjajú špecifické kompetencie Geografie

vzdelávacie skúsenosti a geografický obsah, riešený v podstate na miestnej a regionálnej úrovni (Štúdia životného prostredia – 1. cyklus) a na národnej a polostrovnej úrovni (História a geografia Portugalska – 2. cyklus) a vo viacerých mierkach sveta v 3. cykle.

V 9. ročníku je venovaná osobitná pozornosť z hľadiska geografických tém rozvojovým nerovnostiam a príslušným prekážkam a riešeniam a aktuálnym environmentálnym problémom, ako aj vzájomným vzťahom medzi spoločnosťou a územím, a to už vo viacerých mierkach a s väčšou hĺbkou špecifických metodických postupov geografie.

V podtému Klíma a rastlinné útvary sa v 7. ročníku venuje charakteristike a distribúcii bioklimatických prostredí so zdôraznením ich zonálnosti. Za predpokladu potrebného spojenia s disciplínami Fyzikálna chémia a Prírodné vedy sa prvky, klimatické faktory a charakteristiky rôznych terestrických podnebí prenesú do 9. ročníka školskej dochádzky na tému Životné prostredie a spoločnosť. Uvažovalo sa aj o tom, že prírodné riziká a katastrofy sa lepšie spájajú s klimatickými problémami (teraz sa riešia v 9. ročníku) buď ich genézou a podstatou, alebo ich dôsledkami na území a v spoločnosti.

Tempo rozvoja informačných a komunikačných technológií (IKT) aplikovaných na územie prispelo k transformácii prístupu ku geografickým informáciám a šíreniu postupov priestorového myslenia. Používanie nástrojov geografických informačných technológií (GIT) je nevyhnutné na učenie sa distribučných vzorcov rôznych prírodných a ľudských javov. Disciplína Geografia je zodpovedná za zavedenie týchto postupov do vyučovania, ktoré sú pre bežného občana čoraz dôležitejšie.

Na konci tohto cyklu by mal byť študent schopný problematizovať Svet v jeho multidimenzionálnosti a multiteritorialite, v konštrukcii identity seba a iných, na príkladoch súvisiacich s environmentálnymi problémami, rizikami a katastrofami.

vyplýva z interakcie medzi prostredím a spoločnosťou, dnes av rôznych mierkach — od lokálneho až po globálne prostredie.

Riešenie týchto zložitých problémov si vyžaduje rigorózne vedecké poznatky zakotvené v kľúčových kompetenciách, ako je schopnosť vytýčiť stratégie, aplikovať ich a hodnotiť, odolnosť voči ťažkostiam pri riešení problémov okamžite, vždy mať na pamäti hodnoty humanistického chápania seba a iných a dôležitosť aktívneho občianskeho postoja, ktorý je založený na každodennom učení a počas celého nášho života, prostredníctvom jednoduchých akcií, akými sú napríklad zvyšovanie povedomia vzdelávacej komunity o potrebe náležite sa starať o naše územie.

Príklady prínosu geografickej výchovy v 9. ročníku k zásadám stanoveným v *Profil študentov opúšťajúcich povinnú školskú dochádzku* (PA), sú veľmi syntetickým spôsobom zobrazené v nasledujúcej tabuľke:

Oblasti kompetencie - PA

Príklady prínosu geografického vzdelávania k týmto oblastiam kompetencií (vyjadrené prostredníctvom prierezových kompetencií uvedených v dokumente Essential Learning in Geography počas 12 rokov školskej dochádzky)

Jazyky a texty

Mobilizujte rôzne zdroje geografických informácií pri konštrukcii odpovedí na skúmané problémy, vrátane máp, diagramov, glóbusov, leteckých snímok a TIG (napr. *Google Zem*, *Google Mapy*, *Otvorte Mapy ulíc*, GPS, GIS, *Veľké dáta*, atď.).

informácií a komunikácie

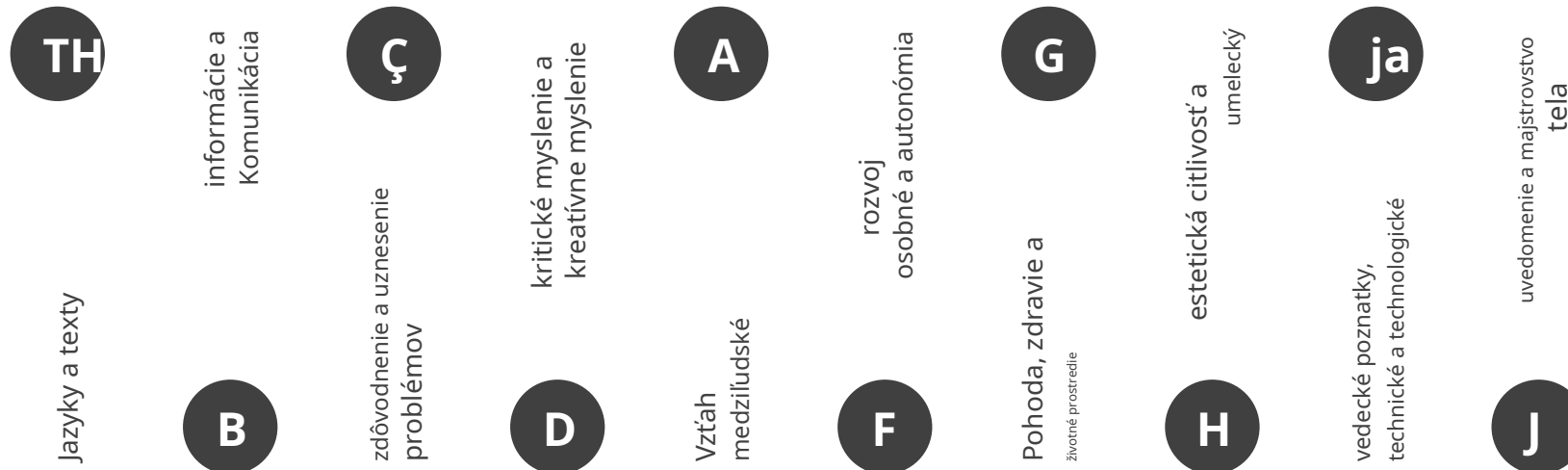
Zhromažďovať, spracovávať a interpretovať geografické informácie a mobilizovať ich pri konštrukcii odpovedí na študované problémy.
Znáznorniť graficky, kartograficky a štatisticky geografické informácie.

Uvažovanie a riešenie problémov

Skúmať environmentálne a sociálne problémy, zakotvené v geograficky relevantných otázkach (čo, kde, ako, prečo a na čo).
Grafické, kartografické a štatistické znázornenie geografických informácií z terénnych prác (priame pozorovanie) a rôznych dokumentárnych zdrojov (pozorovanie).

	nepriame) a jeho mobilizácia pri vypracovávaní odpovedí na študované problémy.
Kritické myslenie a kreatívne myslenie	Aplikovať geografické poznatky, priestorové myslenie a metodiky územných štúdií kreatívnym spôsobom, v tímovej práci, argumentovať, komunikovať a zasahovať do skutočných problémov v rôznych mierkach.
Medziľudské vzťahy	Identifikovať sa s miestom, kde patria, vážiť si rôznorodosť vzťahov, ktoré si rôzne komunity a kultúry vytvárajú so svojimi územiami v rôznych mierkach.
Osobný rozvoj a autonómia	Vykonávať projekty, identifikovať problémy a klásť kľúčové, geograficky relevantné, ekonomické, politické, kultúrne a environmentálne otázky na rôznych úrovniach.
Wellness, zdravie a životné prostredie	Rozvíjať harmonický vzťah s prírodným a sociálnym prostredím, predpokladať ich správanie v kontexte individuálnej a kolektívnej pohody.
Estetická a umelecká citlivosť	Komunikujte výsledky výskumu mobilizovaním verbálneho, ikonického, štatistického, grafického a kartografického jazyka vhodného pre daný kontext.
Vedecké, technické a technologické poznatky	Správne lokalizovať v priestore a čase miesta, geografické javy (fyzické a ľudské) a procesy, ktoré zasahujú do ich konfigurácie, v rôznych mierkach a správne používať geografickú slovnú zásobu. Správne mobilizovať slovnú zásobu a geografické techniky na vysvetlenie interakcie rôznych javov. Komunikujte výsledky výskumu pomocou rôznych technických podpor, vrátane IKT a TIG.

OBLASTI
ZRUČNOSTI
OF PROFIL
ŠTUDENTI (ACPA)

OPERATIONALIZÁCIA ZÁKLADNÉ UČENIA (AE)

ORGANIZÁTOR

Téma

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

Študent musí byť schopný:

STRATEGICKÉ AKCIE

VYUČOVANIE ZAMERANÉ NA
PROFIL ŠTUDENTA

DESCRIPTORS

PROFIL
ŠTUDENTI

(Príklady činností, ktoré sa majú
vyvinúť v disciplíne)

KONTRASTY ROZVOJ- VIMENT	nájsť a pochopiť miest a regiónov	Problematicizovať a debatovať o vzájomných vzťahoch medzi javmi a priestormi geografické	kommunikovať a zúčastňovať sa	Podporovať stratégie, ktoré zahŕňajú získavanie vedomostí, informácií a iných vedomostí súvisiacich s obsahom EA, čo znamená:	THE; B; C; D; F; G; ja
	rozlíšiť rast ekonomický z rozvoj.	Diskutujte o výhodách a obmedzeniach používanie indexov zlúčeniny na rôzne váhy.	správa meria, že podporovať spoluprácu medzi národmi a kultúrami v rámci rozvojových cieľov Udržateľný.	- čítať a interpretovať mapy rôznych mierok; - dôsledne formulovať dôsledné využívanie geografických znalostí; - mobilizovať rôzne zdroje geografických informácií pri konštrukcii odpovedí na skúmané problémy, vrátane máp, diagramov, glóbusov, leteckých snímok a TIG (napr. <i>Google Zem, Google Mapy</i> , GPS,	
	interpretovať mapy tematické (s dvoma alebo viacerými premennými), týkajúci sa stupňa rozvoja krajín s použitím názvu a legendy.	súčasnú situáciu betón z nerovnosti rozvoj a možné spôsoby, ako ich prekonať.	Zúčastniť sa a/alebo rozvíjať kampane solidarity s cieľom premeniť občanov na		
	porovnať príklady vesmírny vývoj - čas stupňa rozvoja	Diskutujte o úspechoch a zlyhania rozvojovej pomoci, ktoré majú do úvahy zodpovednosti za darcovských krajín a krajín	aktívnymi účastníkmi ochrany hodnôt		
	krajín, tlmočenie dynamická grafika.		rozvoj Udržateľný.		
	rozlišovať formy				

ORGANIZÁTOR

Téma

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

Študent musí byť schopný:

STRATEGICKÉ AKCIE
VYUČOVANIE ZAMERANÉ NA
PROFIL ŠTUDENTADESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI(Príklady činností, ktoré sa majú
vyvinúť v disciplíne)

merať úroveň
rozvoja,
preukazujúce výhody
a obmedzenia
zložené indexy (HDI,
IDG, IPM).

porovnávať informácie
Portugalska s
ostatnými krajinami
upozorniť na situácie
nerovnosti
demografický,
ekonomické a sociálne.

Spojte úrovně rozvoja s

vnútorné faktory a
vonkajšie ako
stave. ○

Použiť technológie
informácií
geografické, pre
nájsť, popísať a
pochopiť kontrasty
Vo vývoji
človeka. ○

prijímajúce krajiny.

Vymenujte riešenia pre
zmierniť vývojové
kontrasty.

GIS, *Veľké dáta*, atď.).

- reprezentovať grafiku,
kartografické a
štatisticky do
geografické informácie,
z terénnej práce (priame
pozorovanie) az rôznych
zdrojov
dokumentov (nepriame
pozorovanie) a ich mobilizácia
pri vypracovávaní odpovedí na
problémy
študoval;
- organizovať prácu v
teréne, zhromažďovať a
systematizovať
priame pozorovanie
územia a geografické
javy;
- analyzovať skutočnosti a
situácie, identifikovať ich
prvky alebo údaje;
- vykonávať zapamätanie,
overovanie a

ORGANIZÁTOR

Téma

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

Študent musí byť schopný:

STRATEGICKÉ AKCIE
VYUČOVANIE ZAMERANÉ NA
PROFIL ŠTUDENTADESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI(Príklady činností, ktoré sa majú
vyvinúť v disciplíne)

konsolidácia spojená s pochopením a používaním vedomostí, ako aj mobilizácia toho, čo sa zapamätá, uprednostňovanie štatistických a kartografických informácií (analogových a/alebo digitálnych);

- vybrať geograficky relevantné informácie;
- systematicky organizovať čítanie a samostatné štúdium;
- nadviazať vnútrodoborové a medziodoborové vzťahy.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A
SPOLOČNOSŤnájsť a
pochopiť
miest a regiónov

Vyvíjajte grafiku termopluviometrická, popisujúci správanie prvkov podnebia, meteorologických staníc rôznych krajín

Problematizovať a debatovať
o vzájomných vzťahoch
medzi javmi a priestormi
geografické

Spojte extrémne poveternostné podmienky s nebezpečenstvom a výskyt prírodných katastrof.

komunikovať a zúčastňovať sa

hlásiť situácie betón z komplementárnosť a vzájomná závislosť medzi regióny, krajiny alebo miesta pri riadení vodných zdrojov a reakcii na prírodné katastrofy. ○○

Propagujte stratégie, ktoré
zahŕňajú:

- formulovať hypotézy kartografickej reprezentácie zoči-voči javu alebo udalosti;
- navrhovať prístupy odlišný, pokiaľ možno inovatívny, od problémovej situácie;

C; D; AND; F; G; H; ja

ORGANIZÁTOR

Téma

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

Študent musí byť schopný:

STRATEGICKÉ AKCIE

VYUČOVANIE ZAMERANÉ NA
PROFIL ŠTUDENTA

DESCRIPTORS

PROFIL

ŠTUDENTI

(Príklady činností, ktoré sa majú
vyvinúť v disciplíne)Svet.

pochopiť
charakteristika
rôzne podnebie
zemského povrchu
vymenovanie
prvky a klimatické
faktory, ktoré
rozlišovať.

Identifikovať rizikové
faktory pre výskyt
prírodných katastrof,
v určitom
regiónu.

Použiť technológie
informácií
geografické, pre
nájsť, popísať a
pochopiť prírodné
nebezpečenstvá a
katastrofy.

identifikovať
ľudské zasahovanie
v systéme Zem-vzduch
znečistenie vody
atmosférický, smog,

Spojte charakteristiky
prostredia s
možnosť
výskyt rizík
prírodné.

skúmať problémy
konkrétne environmentálne do
miestnej, národnej a
medzinárodnej úrovni.

identifikovať situácie
betón z
komplementárnosť a
vzájomná závislosť medzi
miesta, regióny alebo
krajiny v rozlíšení
problémy životného prostredia.

prezentovať riešenia na
zosúladenie
hospodárskeho rastu,
ľudský rozvoj
a environmentálnu rovnováhu.

Uvedomte si potrebu
adopcie
kolektívne opatrenia a
jednotlivcov, v zmysle

Aktívne sa zapájajte do
kampaní
povedomie o
komunita pre
súvisiace preventívne a
zmierňujúce opatrenia
s prírodnými rizikami.

Zúčastniť sa a/alebo
rozvíjať kampane
informovanosti
životného prostredia s
cieľom premeniť občanov
na aktívnych účastníkov
ochrany hodnôt krajiny,

dedičstvo a
životné prostredie.

- koncipovanie situácií, v
ktorých možno zmapovať
určité poznatky;
- vytvoriť objekt, mapu,
konceptuálnu schému, text alebo
riešenie, tvárou v tvár
geografickej výzve;
- analyzovať texty alebo
grafiku z rôznych pohľadov
na ten istý problém,
navrhovať a
zastávanie vlastného
pohľadu;
- spochybňovanie vzťahu
medzi územiami a
geografickými javmi
porovnávaním máp s
rôznymi mierkami;
- používať konkrétne príklady
súvisiace s environmentálnymi
problémami, rizikami a
katastrofy vyplývajúce z interakcie
medzi životným prostredím a
spoločnosťou, v súčasnosti a v
rôznych mierkach – od lokálneho
až po globálne prostredie, ako sú
komunálne mapy rizík, GIS od
IPMA, NASA atď.

ORGANIZÁTOR

Téma

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

Študent musí byť schopný:

STRATEGICKÉ AKCIE

VYUČOVANIE ZAMERANÉ NA
PROFIL ŠTUDENTA

DESCRIPTORS

PROFIL

ŠTUDENTI

(Príklady činností, ktoré sa majú
vyvinúť v disciplíne)

kyslé dažde, skleníkový
efekt, riedenie
ozónová vrstva,
odlesňovanie,
znečistenie hydrosféry,
degradácia pôdy,
dezertifikácia).🌱

identifikovať riešenia
technicko-vedecké techniky,
ktoré prispievajú k zníženiu
vplyvu na životné prostredie
ľudských činností
(napr. zalesňovanie,
používanie produktov
biologicky odbúrateľný,
obnoviteľná energia;
3Ks atď.)

Použiť technológie
informácií
geografické, pre
nájsť, popísať a
pochopiť kontrasty
Vo vývoji
udržateľný.🌱

zachovať dedičstvo
prírodzene, zvýšiť
odolnosť a podporovať
rozvoj
udržateľný.

- robiť projekcie,
najmä tvárou v tvár
sociálne, ekonomické,
demografické a
udržateľnosť portugalského
územia;
- používať rôzne spôsoby
vyjadrenia
učenie sa vo vzťahu k rôznym
územiám (napr. obrázky,
mapy v rôznych mierkach);

- vytvárať kreatívne a
osobné estetické riešenia
na reprezentáciu faktov a
geografické javy;
- zúčastniť sa
debaty/simulácie, ktoré
požadovať podporu tvrdení,
vypracovanie názorov alebo
analýzu faktov alebo
geograficky zmapovateľných
údajov;
- skúmať problémy
environmentálne, demografické a
sociálne, pomocou sprievodcov z

ORGANIZÁTOR

Téma

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

Študent musí byť schopný:

STRATEGICKÉ AKCIE
VYUČOVANIE ZAMERANÉ NA
PROFIL ŠTUDENTADESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI(Príklady činností, ktoré sa majú
vyvinúť v disciplíne)

práca a problémy
geograficky relevantné (Čo,
Kde?, Ako? Ako sa
distribuuje?, Prečo?, Načo?);

- príklady vyhľadávania
konkrétne vyjadrenia
územnej solidarity a pocitu
spolupatričnosti
územné plánovanie, riziká a
katastrofy;
- uplatniť tímovú prácu v
teréne;
- zúčastňovať sa kampaní na
zvýšenie povedomia o a
udržateľné životné prostredie
a územné plánovanie;
- analyzovať texty z rôznych
uhlov pohľadu;
- konfrontovať argumenty,
aby ste našli podobnosti,
rozdiely, vnútorná
konzistencia;
- analyzovať fakty, teórie,
situácie, identifikovať ich
prvky alebo údaje, najmä z
disciplinárneho a
interdisciplinárneho hľadiska;

ORGANIZÁTOR

Téma

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

Študent musí byť schopný:

STRATEGICKÉ AKCIE
VYUČOVANIE ZAMERANÉ NA
PROFIL ŠTUDENTADESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI(Príklady činností, ktoré sa majú
vyvinúť v disciplíne)

- spolupracovať s ostatnými, pomáhať iným pri úlohách;
- poskytnúť *spätná väzba* výsledkov štúdií vykonávané na zlepšenie alebo prehĺbenie činností.

KONCEPTY

TÉMA: Vývojové kontrasty

Podtéma: Rozvinuté vs. rozvojové krajiny

pojmov: hospodársky rast; ľudský rozvoj; Hrubý národný produkt (HNP)*na osobu*; Hrubý domáci produkt HDP*na osobu*; Index ľudského rozvoja (HDI); Index rodovej nerovnosti (GDI); Multidimenzionálny index chudoby (MPI); kvalita života; blahobyt; životná úroveň; základné potreby; hladný; podvýživa; nadmerná výživa; Ciele udržateľného rozvoja (SDG).

Podtéma: Vzájomná závislosť medzi priestormi s rôznymi úrovňami rozvoja

Pojmy: vonkajší dlh; potravinová bezpečnosť; spravodlivý obchod; výmenné podmienky; potravinová pomoc; spolupráca; mimovládna organizácia (MVO); Mnohostranné telo; Verejná rozvojová pomoc; Núdzová pomoc.

TÉMA: Životné prostredie a spoločnosť

Podtéma: Klíma

Pojmy: atmosféra, klimatické prvky (teplota, zrážky, vlhkosť, atmosférický tlak, vetry, oblačnosť), klimatické faktory (zemepisná šírka, nadmorská výška, expozícia svahov, blízkosť a vzdialenosť od mora, morské prúdy), izoterma, izobara, anticyklóna a cyklóna, režim termopluviometrická; suchý mesiac; horúce podnebie (rovníkové, tropické suché, tropické vlhké a púštne); mierne podnebie (prímorské, kontinentálne a stredomorské); studené podnebie (subpolárne a polárne); Horská klíma.

Podtéma: Riziká a prírodné katastrofy

Pojmy: nebezpečenstvo-riziko-poškodenie; katastrofa (prírodná a antropická); prírodné nebezpečenstvá (vlna horúčav, vlna chladu, sucho, povodeň, búrka, zosuv pôdy, povodeň, zemetrasenie, sopka).

Podtéma: Zmeny prírodného prostredia

Pojmy: životné prostredie; hydrosféra; biosféra; trvalo udržateľný rozvoj; ekologická stopa; vplyv na životné prostredie; zmiešané riziká (lesné požiare, kontaminácia zvodnenej vrstvy, znečistenie, odlesňovanie, biodiverzita, erózia pôdy, dezertifikácia, eutrofizácia, salinizácia, zmena klímy, ozónová diera, kyslé dažde, zvýšený skleníkový efekt); biotop; ekosystém; chránené oblasti; kultúrna krajina; Čistiareň odpadových vôd (ČOV); mrhat; technologické riziká (úniky ropy alebo tie, ktoré súvisia s nehodami v priemyselných odvetviach alebo súvisia s elektrickými rizikami).